

۱۶۴۷۸۲
۹۵,۸,۹

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نخستین قانون اصول تشکیلات
عدلیه و محاضر شرعیه و حکام
صلاحیت مصوب کمیسیون عدلیه
موضوع ۱۲۹۰ شمسی
به همراه نخستین قانون حکمیت
مصوب ۱۳۰۱ شمسی

تدوین

گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۵

عنوان و نام پدیدآور : نخستین قانون اصول تشکیلات عدلیه و محاضر شرعیه و حکام
 صلیحیه مصوب کمیسیون عدلیه مورخ ۱۲۹۰ شمسی به همراه
 نخستین قانون حکمیت مصوب ۱۳۰۶ شمسی / تدوین گروه
 علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش.

مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۸۵ ص:؛ ۱۴ × ۲۱ س.م.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۱۰۲-۸

وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا

موضوع : ایران. وزارت عدلیه -- تاریخ

موضوع : اجرای عدالت -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۳ - ۱۴ ق.

موضوع : Justice, Administration of -- Iran -- History
 -- 19-20th century

رده بندی کنگره : KMH۲۶۱۳/۱۳۹۵

رده بندی دیویی : ۳۴۰۱۵

شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۲۹۰۳

نام کتاب : نخستین قانون اصول تشکیلات عدلیه و محاضر شرعیه و
 حکام صلیحیه مصوب کمیسیون عدلیه مورخ ۱۲۹۰ شمسی
 به همراه نخستین قانون حکمیت مصوب ۱۳۰۶ شمسی

ناشر : چتر دانش

تدوین : گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

نوبت و سال چاپ : اول - ۱۳۹۵

شمارگان : ۱۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۱۰۲-۸

قیمت : ۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروز - پلاک ۱۳
 تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹
 پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
 کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

قانون اصول تشکیلات عدلیه و محاضر شرعیه و حکام صلحیه	
مصوب کمیسیون عدلیه مورخ ۲۱ شهر رجب ۱۳۲۹ قمری ۲۵	
تیرماه ۱۲۹۰ شمسی.....	۷
کتاب اول: اصول تشکیلات عدلیه.....	۷
مقدمه.....	۷
باب اول: در تشکیل محاکم عمومی.....	۱۱
فصل اول: در حکام صلحیه.....	۱۱
فصل دوم: در حکام ابتدائیه.....	۱۵
فصل سوم: در حربه استیناف.....	۱۸
فصل چهارم: در تشکیل هیات تمیز.....	۱۹
فصل پنجم: در ترتیبات داخلی محاکم عمومی.....	۲۰
مبحث اول: در جلسات محاکم.....	۲۰
مبحث دوم: در مراتب رییس و معاونین و اعضاء.....	۲۵
مبحث سوم: در تقسیم کارها.....	۲۷
مبحث چهارم: در نظم اتاق محاکمه.....	۲۸
مبحث پنجم: در راپورتهای محاکم.....	۳۱
باب دوم: در تشکیل اداره مدعیهای عمومی.....	۳۴
مقدمه.....	۳۴
فصل اول: در تشکیل و ترکیب اداره مدعیهای عمومی.....	۳۵
فصل دوم: در وظایف مدعی عمومی.....	۳۸
مبحث اول: در امور حقوقی.....	۳۸
مبحث دوم: در امور جزایی.....	۴۴
باب سوم: در حکام و صاحب منصبان و مستخدمین علیه.....	۴۵

فصل اول: در شرایط و اوصاف	۴۵
فصل دوم: در نصب حکام و صاحب منصبان و مستخدمین عدلیه	۴۶
فصل سوم: در عزل و حرکت حکام عدلیه و صاحب منصبان اداره مدعی العموم و مرخصی آنها	۴۸
فصل چهارم: در حقوق و حدود حکام و صاحب منصبان و مستخدمین عدلیه	۵۰
فصل پنجم: در نظارت به محاکم و صاحب منصبان و مستخدمین عدلیه ..	۵۲
فصل ششم: در مسئولیت حکام و صاحب منصبان و مستخدمین عدلیه	۵۵
باب چهارم: در دوایر و اشخاصی که وابسته به محاکم می باشند	۶۰
فصل اول: در مأمورین اجرا و مأمورین احضار و اعلام	۶۰
مبحث اول: در مأمورین اجرای احکام	۶۰
مبحث دوم: در حقوق مأمورین اجراء	۶۲
مبحث سوم: در تکالیف مأمورین اجراء	۶۴
مبحث چهارم: در رئیس مأمورین اجراء	۶۶
مبحث پنجم: مأمورین احضار و اعلام	۶۷
فصل دوم: در مباشرین و دفتر را کد ثبت اسناد و مأمورین ثبت	۶۸
فصل سوم: در منتظرین رجوع شغلی	۶۸
فصل چهارم: در وکلای رسمی عدلیه	۶۹
مبحث اول: در شرایط و اوصاف و وکلای رسمی	۶۹
مبحث دوم: در تکلیف و کلاء	۷۱
قانون حکمیت مصوب لیله ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۶ شمسی	۷۸

سخن ناشر

تاریخ، هویت نثر است و ... ساختار هر جامعه‌ی باساروجی از پیشینه‌ی
شکل می‌گیرد تا «باشندگان» امروزش به پشتوانی آن، به سامان سازند شریک
مرا برای «آیندگانی» که در آیند، به داور می‌نشینند.

در اجتماعی در گذرگاه تاریخ خویش، بزنگاه‌هایی داریم که مرخداوهاییش،
زیرکنده‌ی سر نوشت فردیش می‌شود. از این روی، بازیگری در احوال
و زمان، در کار سیری شده، نه تنها آموزه‌هایی را با خود دارد، بلکه سر شمار
«جذبات»، «ظن» است از چگونگی کرد و کار، روابط، زبان و ادب کلامی
و نگرش‌های ...

بی‌گفت و گو، بین که سانه ما نیز با تمدنی هفت هزاره‌ی، آنگاه چنین حوالی
است و ...

«انقلاب مشروطه»، در روی مهر قرین اتفاقات سوزین مان است که موجب
زگرگونی ثمر و بنیادین در ساختار جامعه‌ی ایران گردید. حادثه‌ی که نه
فقط بیان «استدرا» و «خودکامگی» و «جامنیت» سلاطین قجری را از ریشه
برکند و زبر و زبر کرد، که شهید آزادی را به مردمان حساس و دمی به روشنی
دنیایی نوین، به روی شان کشور و باینداری ایشان، در کرد تا «قانون»،
منهور و تعیش را باز یافت، و جماعت ایرانی، با واثرگانی نو، «آزادی بیان و
تدریسه»، «عدالت»، «مجلس»، «حقوق مدنی»، «مسئولیت اجتماعی» ... آشنا
شده و جایگاه رأسین خود در مناسبات سیاسی و تعیین سر نوشت خویش و
زادهورشان را باز شناسند.

برکنار از همه‌ی پیامدهای انقلاب مشروطه، یکی از عواملی که دوستان ایران
خوانش کارنامه‌ی گذشتگان را به مطالعه‌ی این برهه از تاریخ ایران، هیچ می‌کند،
زبان و ادبیات این عصر است که به لحاظ تفاوت‌های فاحش اش با فرهنگ روزگار ما،

جذبه و کششی خاص دارد. ادبیاتی با غنای ویژه. فرهنگی که نه تنها در کتب و شنودهای عادی آن زمانه جاری بوده، بلکه مکتوبات رسمی و حقوقی آن را نیز تحت تأثیر داشته است.

با چنین پیشگامی، انتشارات چتر دانش به عنوان نشر دهنده‌ی کتب حقوقی، با هدف آشنا کردن نسل امروز جامعه‌ی حقوقی ایران، به ویژه جوانانی که در مسائل دانشجویی حقوق، اندیشه‌ی پوشیدن مردای و کالت و قضاوت و... بدر سر دارند، با چاپ، چون تدوین و نگارش قوانین در آن عهد و باز شناخت روشن بیسی نفر نژادگان آن، انتشار مجموعه کتاب هائی در این زمینه را در دستور کار قرار داده که نخستین جلد آن با عنوان «نخستین قانون اصول تشکیلات عدلیه و محاضرات در حکم صلحه مصوب کمیسیون عدلیه به همراه نخستین قانون حکمیت» هم‌اکنون در دسترس شماست.

بر واضح است که قوانین، شرح در آن کتاب و کتاب‌های بعدی، کلاً منسوخ شده‌اند و باز نشرشان تنها به این دلیل است که خواندنش را از دیدگاه آشنایی با حقوقی تدوین اولین قوانین حقوقی بر نظر پاره‌امانیم. آن هم در ایام و این ماندگاری جامعه‌ی ایران عهد قجر، برای دانش‌مندان امروز حلقه‌ی علم حقوق، به فایده دیدیم.

انتظار بر آن است تا اقدام انتشارات چتر دانش در نشر کتب به سر اعضاء حقوقی، مورد اقبال اهل حقوق و دوستداران تاریخ، واقع شده و فواید آن گرانسنگ در حیطه‌ی تاریخ و حقوق نیز با رهنمودها و دانش و دانسته‌ی انسان در این مقوله، ما را یاری رسان شوند تا کاستی‌ها مان در دستیابی به هدفی که شرح‌اش رفت، به حداقل برسد.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش